

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3403/2022. (XI. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Veszprémi Törvényszék 3.Bf.136/2021/13/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Galambos Károly ügyvéd) útján az Alkotmánybírósról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó mint magánvádló rágalmozás vétsége miatt tett feljelentést. A magánvádló azt sérelmezte, hogy a vádlott vele szemben más előtt, becsület csorbítására alkalmas tényállítást tett. A Veszprémi Járásbíróság ez alapján azt állapította meg, hogy a feljelentésben szereplő történeti tényállás a rágalmozás vétségének kimerítésére lehet alkalmas. A bíróság megállapította, hogy a vádlott által használt kifejezések közül az „alperes lassú léptekkel igyekszik a börtönbe” kijelentés nem tényállítás, hanem egy értékítélet, bírálat, negatív vélemény a sértett működésével, tevékenységével összefüggésben. Ennek a kifejezésnek a használata nem minősül tényállításnak és a becsület csorbítására sem volt alkalmas. A „minden pénz el van sikkasztva” kijelentés a magánvádlóra vonatkozó tényállításnak minősül, amely más személyek jelenlétében hangzott el. A bíróság álláspontja szerint azonban a polgári perben elhangzott kijelentés nem volt öncélú, szorosan kapcsolódott a perbeli jogérvényesítéshez, így nem volt jogellenes. Mindezekre tekintettel a bíróság 2021. február 18-án meghozott 15.B.806/2020/14/I. számú ítéletében a vádlottat felmentette. Az elsőfokú ítélet ellen a magánvádló jelentett be fellebbezést. A Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2021. június 2-án meghozott 3.Bf.136/2021/13/3. számú végzésével helyben hagyta az elsőfokú ítéletet. A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság okfejtésével. A másodfokú bíróság indokolása szerint a vádlott tényállításai tartalmukat tekintve alkalmasak lehetnek a becsület csorbítására, azonban jelentősége van annak, hogy ezek a kijelentések hol hangzottak el. A következőes bírói gyakorlatra hivatkozással állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a járásbíróság helyesen döntött, amikor a vádlott által a polgári perben tett nyilatkozatok jogellenessége hiányában felmentő ítéletet hozott.
- [3] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, és kérte a Veszprémi Járásbíróság 15.B.806/2020/14/I. számú ítélete, valamint a Veszprémi Törvényszék 3.Bf.136/2021/13/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó elsősorban az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdéseinek sérelmére hivatkozott. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem vették figyelembe az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdését, mely szerint a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat más emberi méltóságának a megsértésére. Véleménye szerint azzal, hogy a másodfokú bíróság indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta a magánvádló fellebbezésében foglaltakat, sérült a tisztességes eljáráshoz való jog.
- [4] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenképp azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [5] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.

- [6] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek csak részben felel meg. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [I. cikk (1) és (3) bekezdései, II. cikk, IV. cikk (1) bekezdése, IX. cikk (1) és (4) bekezdései, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései], a támadott bírói döntéseket, valamint rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági határozatok megsemmisítésére.
- [7] Az indítvány nem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésével összefüggésben. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének a megállapítása alkotmányjogi panasz keretében nem indítványozható. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi rendelkezés címzettje nem az indítványozó, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül erre alapítani. Ezért az utalt alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának így nincs helye [3231/2017. (X. 3.) AB végzés, Indokolás [21]; 3203/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [9]; 3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]].
- [8] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz előterjesztésére valamely, az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jog sérelme esetén van lehetőség. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése nem tartalmaz az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például: 3171/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [21]], ekként az alkotmányjogi panasz ebben az elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [9] Az indítványozó indítványában megjelölte az Alaptörvény II. cikkét a támadott bírói határozatokkal összefüggésben, azonban csak utalt arra, hogy sérült az emberi méltósághoz való jog. Az indítványozó valójában azt sérelmezte, hogy a bíróság a vádlott által tett kijelentések természetét úgy ítélte meg, hogy azok nem valósítottak meg bűncselekményt. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában nem fejtette ki részletesen, és nem támasztotta alá alkotmányjogilag is értékelhető érvekkel, hogy bírói döntések mennyiben sértik az indítványozó emberi méltósághoz való jogát.
- [10] Hasonlóképpen nem terjesztett elő az indítványozó alkotmányjogi érveken alapuló indokolást az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben. Az indítványozó ugyanis általánosságban hivatkozott a szabadsághoz és biztonsághoz való jog sérelmére azzal összefüggésben, hogy a bíróságok nem vették figyelembe az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésében foglaltakat.
- [11] Az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése vonatkozásában az indítványozó azt sérelmezi, hogy a bíróságok nem hamis vádnak minősítették a büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekményt, hanem rágalmozás miatt folytatták le az eljárást. Az indítványozó ezen érvelésével kapcsolatosan is megállapítható, hogy hiányzik az alkotmányos elven alapuló indokolás. Az indítványozó valójában a bűncselekmény bíróságok általi minősítését sérelmezi, de azt nem indokolta meg alkotmányos érveken alapuló indokolással, hogy miért sértik a bírósági határozatok az Alaptörvény felhívott rendelkezését.
- [12] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslati joggal összefüggésben sem terjesztett elő alkotmányos elven alapuló indokolást, pusztán a konkrét eljárás tényeit felhívva kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem helyezte hatályon kívül és utasította új eljárásra az elsőfokú bíróságot.
- [13] Az elégtelen alkotmányjogi indokolás az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az érdemi elbírálás akadályát jelenti [3015/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [13]; 3119/2020. (V. 8.) AB végzés, Indokolás [7]].
- [14] Mindezekre tekintettel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek az alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére vonatkozó részében tesz eleget.
- [15] 3.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [16] Az indítványozó hivatkozott a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére a bíróságok eljárásával, és azzal összefüggésben, hogy teljesen figyelmen kívül hagyták a magánvádló fellebbezésében foglalt indokolást.
- [17] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti [lásd pl. 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [47]; 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [31]; 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [24]]. Az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes eljárás konkrét ismérveit, következetes gyakorlata alapján így nevesíteni lehet azokat a követelményeket, részjogosítványokat, amelyek ezen alapjog alkotmányos tartalmát jelentik, amelyeknek megfelelően minősül,

minősíthető tisztességesnek egy bírósági eljárás [lsd. bővebben 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [33]].

- [18] Az Alkotmánybíróság az indítványozó érvelésével kapcsolatban a következőkre mutat rá. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmén keresztül valójában a számára kedvezőtlen bírói döntés tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját adta, miszerint a bíróságok nem megfelelően állapították meg a tényállást, tévesen ítélték meg a vádlott tényközlésének minőségét, tévesen minősítették magánvádasként az álláspontja szerint közvédelmi büncselekményt. Az indítványozónak az ítélet tábla ítéletével, a bizonyítással és az indokolással szemben felhozott kifogásai alapvetően törvényességi, szakjogi jellegűek, amelyek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság által még nem vizsgált alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetettek fel.
- [19] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket csak az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismertetett felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]].
- [20] A jogértelmezés a bíróságok feladata: „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabály-sértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” [3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]].
- [21] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróság részletes indokát adta annak, hogy milyen tényállást állapított meg, hogyan minősülnek a vádlott kijelentései, és miért hozott felmentő ítéletet.
- [22] 3.3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, valamint az indítvány nem támasztotta alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [23] 4. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapul vételével az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdések alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3005/2021.

